

hol vettek divatos hazai és külföldi cipőt és kalapot a szabadkaiak. Ljubica Vuković Dulić egy 1906-ban készült címtár alapján 60 női szabót, 119 cipészt és 8 női kalapost sorol fel. A művészeti trendek, például a japanizmus követését bizonyítják a múzeum japán tárgyai.

Míg a festészet a plein air és a szecesszió jegyeit mutatja, az iparművészeti anyag igen változatos, a használati tárgyak többsége az Osztrák–Magyar Monarchia tárgykultúrájának emléke, például bécsi műhelyben készült egy ezüstözött gyertyatartó-pár (Albert Köhler & CIE), ahogy a székek egy része is Bécsből, a Thonet testvérek gyárából való. A források szerint a szabadkai üzletekben többek közt a schlaggenwaldi Haas & Czjzek porcelángyárból, s a körmöcbányai majolikagyárból származó árukat tartottak. A múzeumban látható néhány, a Városháza építészei által tervezett szívmotívumos szék és asztal is.

A kötet erénye a már csak nyomokban meglévő tárgyi kultúra legapróbb morzsáinak, számolócéduláknak, hirdetéseknek, fotóknak és képes levelezőlapoknak a gondos összegyűjtése, melyek a polgárosodás,

városiasodás korabeli szintjéről tanúskodnak. Ninkov K. Olga többek közt a porcelán-, üveg- és fémtárgyakról, a képeslapokról és a fényképészek műtermeiről számolt be. A gyűjtésben jelentős részt vállaló Vuković Dulić pedig a bútór- és könyvművészet fennmaradt emlékeit foglalta össze.

A szabadkai élet egy másik oldalát, a kerékpározás hagyományát most Budapesten, a *Néprajzi Múzeumban* a *Szabadkai Városi Múzeum* rendezésében láthatja a közönség.

GELLÉR KATALIN
művészettörténész

(*Gradski Muzej, Subotica / Városi Múzeum, Szabadka, 2013. 192 p.*)

Jegyzetek

1. Történetüket Merényi György művészettörténész és Bosko Krstić szerb újságíró is megírta.
2. Ágoston Pribilla Valéria, Hózsá Éva és Ninkov K. Olga (szerk.): „Csak nézni kell ezeket a rajzokat...” *Csáth Géza földesi naplórajzainak és rajzfűzetének atlasza*. Városi Könyvtár, Szabadka, 2009.
3. Hanák Péter: *A kert és a műhely*. Gondolat, Budapest, 1988, 39–42.

MINT-A mesében

Simon Judit textilművész és Demény Andrea grafikus kiállítása a FISE Galériában

■ Simon Judit (Ditta) *MINT-A mesében* című kiállítása tematikájának egyik vezérfonala a minta. A geometrikus-organikus mintacsalád darabjait részben a természeti elemek vonalai, sziluettjei, részben pedig a fafaragás technikája inspirálták. A vonalas, barázdált motívumok megjelenítésében két technikát alkalmazott a különböző textilfelületeken. Egyrészt a digitális textilnyomtatást, másrészt pedig a nemezelt felületek kiképzésében olyan egyedi technikát alakított ki, melylyel a minta plasztikus, grafikus hatást kelt. A felületek mélysége, színharmóniái sajátos módon váltakoznak, a nemezelt és nyomott anyagok a mintákban találkoznak egymással. A motívumok hangulata a nemezruhák világát igyekszik tükrözni. A textilhangsúlyos

öltözékek egyszerű, tradicionális szabásokkal készülnek, a nemezelési eljárások változatosak (hagyományos és egyedi), alkalmazkodva a hordhatósági, környelmi szempontokhoz. A nemezruhák kollekciónként más-más inspirációból kiindulva alkotnak egységes képet: letisztult vonalak, natúr földszínek vagy erős szíkontrasztok, a természeti népek művészete és a kortárs design hatására támaszkodva. A kiegészítőkben az öltözékek mintái, hangulata köszönnek vissza, a fémelemek ellenpontozzák a gyapjú melegségét.

Demény Andrea *MINT-A mesében* kiállításának tematikája két szálon fut: a képek egy része visszavezet a gyermekkorba, vissza a gyerekkori emlékekre, helyszínekre, és azokra a tárgyakra, amelyek felhasznál-

Simon Judit: Öltözék.
Atlantis mintás szoknya
és nemezelt pelerin,
blúz nemezbetéttel /
Judit Simon: Outfit.
'Atlantis' patterned
skirt, felt cape,
blouse with felt insert
 [2013–2014]
nemezelt, fém-
elemekkel díszített /
felt technique,
metal decoration

Demény Andrea:
Múlt-hatások I–V. /
Andrea Demény:
Past Influences, I–V
 [2013] *vegyes*
technika, kollázs /
miscellaneous
techniques, collage
 [70x50 cm;
 4x / 32x24 cm]

Fotó: Kovács Richárd

Fotó: Kovács Richárd

nálásával az alkotó mintaterveket készítette, majd ezeket kollázszerűen beépítette képeibe. A kiállítás másik tematikai vezérfonala, *La Fontaine-állatmesék felnőtteknek* címmel, az alkotó által több La Fontaine-kötetből kiválasztott mesék feldolgozása. Az illusztrációk enyhén szürreális mesevilága jól tükrözi a meseíró ironikus, groteszk látásmódját korának (1600-as évek) társadalmáról. A grafikus ebben az esetben is felhasználta az adott illusztrációhoz illeszkedő motí-

vumot, mintát egy-egy adott meséhez. Ez a két szál így egyfajta egységet alkot, összekötő kapocs a gyermekkor és a felnőttkor között, hiszen minden alkotóban ott rejtőzik valahol a felhőtlenül szabad, kreatív gyermek.

Összeállította MASCHER RÓBERT
designer, a Fiatal Iparművészek Stúdiója Egyesület elnöke
 (FISE Galéria, Budapest, 2014. május 6–23.)

Hírek

■ **A Humántapéták pályázat nyertesei.** A Magyar Művészeti Akadémia Képzőművészeti, valamint Film- és Fotóművészeti tagozata által, a Magyar Alkotóművészek Országos Egyesülete tagjai és a művészeti felsőoktatási intézmények hallgatói, s végzett hallgatói számára közösségi, nyilvános tereken elhelyezésre kerülő, sokszorosítható műalkotások tervezésére meghirdetett pályázatra 144 alkotó 318 munkával jelentkezett. Ezek közül 33 pályaművet az év folyamán bemutatnak majd a budapesti Vigadóban

rendező kiállításon. Egyenként 300 ezer forintos díjjal jutalmazott a szakmai zsűri tíz kiemelkedő alkotást, Baricz Kati, Dömötör László, Ferth Tímea – Krompáczki Péter, Hegedűs 2 László, Horkay István, Kassayné Gráfel Judit, Lelkes László, Nemes Gabriella, Szilágyi Varga Zoltán és Zeman Zoltán munkáját.

■ **GrafiTri** – XXVI. Miskolci Grafikai Triennále. A Miskolci Galéria felhívására 200 művész közel 700 alkotással jelentkezett.

A szakmai zsűri közülük választotta ki a 130 alkotó 400 művét bemutató tárlat anyagát, amely 2014. május 31. és szeptember 6. között tekinthető meg a Rákóczi-házban, a Miskolci Galéria kiállítóhelyén. (Rákóczi u. 2.)

■ **Látványfaragás Egerben.** – *Generációk* címmel készítette el harmincharmadik, szabadteri szobrát Rostás Bea Piros. Szülővárosában, Egerben ez az első munkája. A két, egyenként húsztonnás mész-kőöntőből ő vá-